

TAUBER Heinz Jakob

10. výročie úmrtia

Narodenie: 21. september 1917 Viedeň
Úmrtie: 13. január 2008 Haifa

Lekár, spisovateľ. Po dvoch rokoch sa rodina presťahovala do Holíča kde žila väčšina príbuzných. H.J.Tauber navštevoval miestnu židovskú školu odkiaľ prešiel vtedy na Masarykove gymnázium v Skalici. Po Maturite študoval do roku 1940 na lekárskej fakulte Komenského Univerzity v Bratislave. V rokoch 1938 - 1941 pôsobil v Bratislavskej Ústredne Židov v redakcii Haderech (cesta) a židovských novín - vestníku.

V roku 1941 odišiel do Palestíny, kde sa oženil z Lýdiou Šteinovou, a o rok neskôr vstúpil do Československej Zahraničnej jednotky, ktorá pôsobila v rámci Britskej armády na strednom východe. Zúčastnil sa bojov v Afrike, neskôr absolvoval Dôstojnícku školu v Haife (1943) a bol odvelený do Európy. Až do invázie spojených vojsk slúžil v Anglicku po invázii vo Francúzku a demobilizovaný bol v júli 1945. Po vojne dokončil Tauber štúdiá medicíny na Karlovej Univerzite v Prahe. Krátko pracoval ako sekundant nemocnice v Českej Kamenici a v roku 1947 sa odsťahoval do Benešova nad Ploučnicí, kde 21 rokov pracoval ako obvodný lekár. Na jar 1968, ešte pred sovietskou inváziou do československa odišiel do Izraelu a pôsobil tam ako šéf zdravotného strediska v Kirijat Jam u Haifi až do svojho odchodu do dôchodku v roku 1985. Žil v Haife.

H.J Tauber sa od ranej mladosti pokúšal písať. V 17-tich rokoch spísal monografiu M.R. Štefánika, o tri roky neskôr vydal zbierku básní na Margo jednej lásky, v Izraeli napísal monografiu o W.Nielsenovi, je autorom asi 140 českých, slovenských a nemeckých článkov, ktoré publikovali noviny na Slovensku, v Čechách a v Izraeli.

Pred vydaním knihy "Atlantída holičských židů" sa mohli záujemcovia zoznámiť s Tauberovými literárnymi textami len v Roš chodeš a v židovskej Ročenke, ktoré priniesli niekoľko ukážok z jeho neuverejnených spomienok na Holíč. Atlantída holičských židov je prácou v kontexte českej i slovenskej literatúry výnimočnou. Je to literárno-umelecky spracovaný záznam príbehov posledných židovských obyvateľov mesta Holíč. Okrem toho, že odborné kruhy prirovnávajú vďaka tejto knihe H.J. Taubera k českému Karlovi Poláčkovi, odráža jeho práca hlboký vzťah autora k nášmu mestu, k svojim predkom. Za toto dielo a z neho sršiaci hlboký vzťah k Holíču mu bolo udelené v roku 2004 čestné občianstvo mesta, ktoré už za chorého Heinz Jakob Taubera prišla prevziať jeho dcéra.

ZDROJ: www.ezahorie.sk;

LANGHOFFER Ján Augustín

230. výročie narodenia

Narodenie: 9. január 1788 Skalica
Úmrtie: 17. august 1836 Holíč

Kňaz, autor spisu o očkovaní proti osýpkam a ochrane proti cholere. Otec Augustín L., strihač súkna, matka Zuzana, rod. Navarová. Manželka Žofia, rod. Habdáková, mal 4 deti, z nich Pavol a Július, učitelia. Základnú školu navštevoval v Skalici, kde ho učil Adam Škultéty, 4 roky študoval v Modre, teológiu v Bratislave.

Skalický rodák bol kazateľom Božieho slova v Ozorovciach a nakrátko vo Vsetíne. V Holíči ako evanjelický farár pôsobil v rokoch 1820-1836. Tlačou vydal u Škarniela okrem Biblickej histórie aj poučný spis o očkovaní proti osýpkam a inštrukcie ako sa chrániť proti nákazlivej cholere. Karol Kuzmány mu v Hronke uverejnil aj dve znelky a v časopise Českého múzea mu vyšla báseň „Havraní novotár“.

Zomrel pomerne mladý ako obeť epidemickej cholery, keď sám nezištne vykonával svoje duchovno-pastierske povinnosti aj v rokoch nákazlivej epidémie. Odpočíva spolu so svojim nástupcom v Úrade K.P. Steltzreom na holičskom cintoríne pod evidenčným číslom hrobu č. 1607.

ZDROJ:internet: www.ezahorie.sk; Slovenský biografický slovník III.zv.

MAREČKOVÁ Jozefína

65. výročie úmrtia

(Pseud. Katarína Petroveská, Puella Classica, Slovenská pozorovateľka, tetička Inka)

Narodenie: 1. marec 1880 Petrova ves

Úmrtie: 25. február 1953 Holíč

Spisovateľka, vydavateľka, redaktorka. Otec Ján Mareček bol evanjelik, rodák z Kunova a matka Anna Daňková, katolíčka, narodená v Kopčanoch. Chudobní rodičia odišli za prácou do Viedne, kde jej otec v roku 1886 zomrel. Mala dvoch bratov, obaja padli v 1.svetovej vojne. V r.1897 ako sedemnásťročná prišla do Budapešti. Vystriedala tu niekoľko zamestnaní. Bola robotníčkou, čašníčkou a zároveň skúmala mravy nočného života. Zkúsenosti z tej doby uložila v knihe „Malé poviedky pre veľké deti“. Kniha vyšla pôvodne v Lipsku v r.1913. Peštianska tlač knihu veľmi skritizovala a nedoporučila ju čítať. Ale práve tým vzbudila o knihu vo verejnosti taký záujem, že roku 1914 ju musela vydať v maďarčine. V r.1916 kniha vyšla i v českom preklade v malom náklade 500 výtlačkov a ten sa rýchlo minul. Preto v r.1924 vyšla kniha v druhom vydaní pod názvom „Budapeštské mravy“. Veľmi túžila po vzdelaní a poznávaní sveta. Žila a pracovala v Bupapešti. Za ušetrené peniaze si kupovala poučné knihy, učila sa latinčinu, gréčtinu, maďarčinu, nemčinu, angličtinu a esperanto /ovládala 10 rečí slovom i písmom/, študovala svetové dejiny i rímske právo. Pre záľubu v klasických vedách bola nazývaná svojími známymi „Puella Classica“/Klasické dievča/. Potom navštívila viac štátov. V r.1904 bola šesť mesiacov v Paríži, aby sa zdokonalila vo francúzštine a tu napísala svoje dve prvé novely. V r.1910 vyšli jej etické články v budapeštských časopisoch. Prvú knihu vydala v r.1911 v Lipsku pod názvom „Lebenserfahrungen in Poesie und Prosa“. V r.1912 absolvovala rýchlopis a strojopis v Budapešti. Písala si s esperantistami z rôznych krajín. Ale aj napriek týmto životným periperiám si v cudzom svete udržala slovenské povedomie a materinskú reč. Po 1.svetovej vojne sa z Budapešti presťahovala do Bratislavy a telom a dušou sa pustila do novinárskej práce. Pretože svet dovtedy poznal len nemecko-maďarské mesto Pressburg alebo Pozsony a aby spopularizovala slovenský názov Bratislava, začala vydávať v nemčine časopis „Bratislavaer Post“ a už roku 1919 ho posielala do Čiech, Rakúska, Nemecka a Švajčiarska. V ňom informovala o mnohých udalostiach, ktoré sa v Bratislave odohrávali po jej obsadení československým vojskom. V roku 1920 už časopis vychádzal ako dvojtyždenník v slovenčine pod názvom „Bratislavská pošta“ a predával sa po 50 halieroch. Bola redaktorkou, vydavateľkou, expedientkou i kolportérkou. Peniaze na papier a tlač získavala nielen z predaja časopisu, ale i kolportážou svojích kníh v slovenčine. Časopis bol obľúbený najmä medzi Slovákami v Amerike. Obsah bol pestrý a zaujímavý. Ťal do živého, kritizoval vládne i opozičné strany a nešetril ani duchovných, keď sa previnili. Preto mala Marečková veľa nepriateľov. „Bratislavská pošta“, ktorá mala v r.1925 podnázov: „Slovenský, nestranný, necirkevný, neodvislý, ľudovýchovný, obrázkový mesačník, písaný v duchu čisto slovenskom a republikánskom. Spolupracovník je každý povedomý Slovak, každý úprimný Čech. Heslo časopisu: Len mŕtva ryba pláva s prúdom!“, vychádzala do r.1927 /vrátane/. V časopise uverejnila mnoho zaujímavostí o Záhorí aj o našich Kopčanoch. Dva ročníky Bratislavskej pošty /1923, 1924/ nahradila vydaním neperiodických brožúr pod názvom „Duchovné prúdy necirkevné“, resp. „Duchovné prúdy cirkevné“, ktorými chcela prispieť k rozvoju ekumenického hnutia. Podporovala ho i zakladaním ekumenických krúžkov. V ekumenizme na Slovensku patrila k prvým priekopníkom. Články a úvahy uverejňovala v domácich a zahraničných časopisoch. Literárna činnosť Jozefíny Marečkovej je veľmi rozsiahla a mnohostranná. Písala beletristické práce s nábožensko-výchovnou tematikou s moralizátorskou tendenciou: „Gabriel“/1913/, „Báchorky“/1917/, „Történet a hét városról“/1918/, „Plavá Emma“/1919/, „Poslední budú prvými“/1919/, „Pozdě“/1919/, „Posledná skúsenosť“/1920/, „Jeden pánsky človek“/1920/, „Peštiansky ideál“/1920/, „Koniec egoizmu“/1922/, ai., publicistické práce: „The Splendid Isolation“/1917/, „Zu spät“/1917/, „Modloslužba a žbohoslužba“/1918/, „Kto vládne na Slovensku?“/1921/, „Kultúrna práca v Bratislave“/1922/, ai., ale tiež aforizmy, bájky, reportáže po nemecky, maďarsky, anglicky, esperanto, česky a slovensky. Vrcholom jej diela je dvojzväzková práca „Duchovné prúdy v našej republike“ /1918-1930/ /1926,1930/. Na základe vlastného výskumu, výskumu domácich a zahraničných prameňov i medzi krajanmi v zahraničí spracovala rozsiahle dielo, v ktorom podala abecedný prehľad všetkých cirkevných organizácií a

náboženských spoločností v 1.ČSR. Každá cirkev vystupuje vo svojej materinskej reči. V knihe sú texty slovenské, české, nemecké, maďarské, poľské, anglické, francúzske, esperantské. Týmto dostávame i národnostný obraz z prvej republiky. Bolo to priekopnícke dielo, prvé tohto zamerania na Slovensku. Jozefína Marečková svoje literárne práce vydávala vlastným nákladom a prevažne sama ich aj kolportovala. Bola členkou Spolku vychovateľů a nakladatelů časopisů a periodických spisů v Prahe, Slovenského abstinentného zväzu, Slovenského esperantského združenia, Modrého kríža ai.

V rokoch 1936 – 1949 žila Jozefína Marečková Kopčanoch, najskôr s matkou, po jej smrti sama v miestnosti starého obchodu, kde mala uskladnený aj cenný archív amerických a európskych tlačív, hlavne novín, kde sa pokúšala zrást' s dedinským prostredím. V r.1938 založila samovzdelávací krúžok, pracovala s mládežou, nemala úspech. V očiach starších občanov zostala cudzorodým prvkom, lebo sa od nich líšila vzdelaním i náboženskými názormi. Keď sa zhoršil jej zdravotný stav, presťahovala sa do Domu dôchodcov v Holíči. Pri jej sedemdesiatke v r.1950 dostala vreľé gratulácie od viacerých významných osobností z celej republiky. Český evanjelický časopis Kostnické jiskry o nej napísal: „Celý jej život bol bojom priekopníčky – proletárky zachvátenej ideálom kresťanského humanizmu a sociálnej spravodlivosti. Vyšla z nich a poznala kruhy slovenskej biedy vo Viedni ešte z čias Rakúsko-Uhorska, ktorú opisuje v nevydanom životopise. Nik nezachytil tak tieto hlbiny ako ona!“ Je pochovaná na holičskom cintoríne.

ZDROJ: [Kalendárium regionálnych osobností – Záhorská knižnica Senica; Slovenský biografický slovník IV. zv](#)

PAULIK Ferdinand

205. výročie narodenia

Narodenie: 14. február 1813 Holíč
Úmrtie: 22. január 1882 Beckov

Kňaz, misionár. Do františkánskej rehole vstúpil v roku 1832. Študoval v Hlohovci teológiu a za rím.-kat. kňaza bol vysvätený v roku 1937. Kaplánoval v Hlohovci, v Radošine a v Beckove, kde účinkoval ako magister klerikov-novicov.

Venoval sa misionárskej činnosti, ako výborný kazateľ zanechal po sebe 8 zväzkov rukopisných kázní. Napísal tiež: „Pokyny pre mladých“ taktiež meditácie o „UMUČENÍ PÁNA NÁŠHO JEŽIŠA KRISTA“.

ZDROJ: [internet: www.ezahorie.sk](http://internet.www.ezahorie.sk)

Apríl

BELOHLÁVEK Karol

35. výročie úmrtia

Narodenie: 13. január 1886 Holíč
Úmrtie: 25. apríl 1983 Maitland, USA

Novinár, krajský pracovník, typograf. Otec Ján B., roľník, matka Amália, rod. Hrdličková. Manželka Laura Dubovská, rod. Dopjerová, mal 5 detí. V rokoch 1892 – 96 vychodil ľudovú školu v Holíči, 1896 – 99 nemeckú reálku v Hodoníne, od 1899 sa učil za typografa v Holíči. V rokoch 1903 – 05 pomocný robotník v Newarku, 1905 – 12 sadzač tlačiarne Pennsylvanskej Jednoty vo Wilkes – Barre, od 1912 vedúci tejto tlačiarne, po 1918 redaktor Nového Slovenska v Clevelande a Slovenského hlásnika v Pittsburghu. Od 1978 žil

v Maitlande. Funkcionár Slovenskej ligy v Amerike, redaktor jej tlače, 1914 spolutvorca a signatár Memoranda Slovenskej ligy v Amerike, ktoré vyhlásilo právo na samourčenie slovenského národa a ako prvý dokument tohto druhu otvorilo boj amerických Slovákov za národné oslobodenie Slovákov. Po 1918 zakladateľ a riaditeľ Slovenského rozhlasového krúžku v Detroite, predseda Združenia slovenských organizácií v Michigane, 1952 – 83 vydavateľ a redaktor štvrťročníka Floridský Slovák, člen Spolku slovenských novinárov v USA. Autor článkov, divadelných hier, zostavovateľ pamätníc, kronikár udalostí slovenského krajanského hnutia v USA.

[ZDROJ: Kalendárium regionálnych osobností – Záhorská knižnica Senica; Slovenský biografický slovník I. zv.](#)

RAPANT Daniel

30. výročie úmrtia

Narodenie: 17. apríl 1897 Holíč

Úmrtie: 17. apríl 1988 Bratislava

Významný slovenský historik, archivár a vysokoškolský pedagóg. Bol manželom herečky Hany Meličkovej. Maturoval v Skalici v roku 1917. V rokoch 1918-1922 študoval históriu a slavistiku na Filozofickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. Popritom v rokoch 1919-1921 absolvoval Štátnu archívnu školu v Prahe. V rokoch 1922-1923 absolvoval štúdijný pobyt na Sorbonne v Paríži.

Roku 1924 nastúpil do funkcie hlavného župného archivára v Bratislave. 1. júla 1928 sa stal prednostom Krajinského archívu, kde pôsobil až do roku 1933.

Od roku 1933 pôsobil ako mimoriadny profesor česko-slovenských dejín na Univerzite Komenského v Bratislave. Roku 1938 sa stal riadnym profesorom v spomenutom odbore. V rokoch 1938-1939 predsedal česko-slovensko-maďarskej komisii pre menšinové otázky. V rokoch 1945 rektor UK.

V rokoch 1945-1948 bol predsedom Historického odboru Matice slovenskej.

Inicioval vznik Slovenskej historickej spoločnosti, ktorej prvým predsedom sa na jar 1946 sám stal.

Roku 1950 dostal od predstaviteľov vtedajšieho režimu zákaz prednášať. Krátky čas pracoval v Univerzitnej knižnici v Bratislave (1956-1958), potom odišiel do dôchodku. Roku 1968 sa stal akademikom SAV.

Slovenskú historiografiu pozdvihol z vlastivednej polohy na vedeckú úroveň. Jeho dielo predstavuje 25 knižných a pramenných publikácií, veľké množstvo štúdií a článkov. Viedol polemiku s Václavom Chaloupeckým o samostatnosti slovenských dejín do roku 1918, keď za spoločné česko-slovenské dejiny považoval len dejiny Čechov a Slovákov po roku 1918. Venoval sa najmä problematike národného obrodnenia. Jeho hlavným dielom v tejto oblasti bolo päťdielne Slovenské povstanie roku 1848-1849. Písal však aj práce týkajúce iných historických období, najmä veľkomoravského a stredovekého. Ako prvý vedecky vyvrátil názor o neosídlení prevažnej časti územia Slovenska pred 13. storočím (O Starý Liptov).

Dielo

- Asimilácia odrodilých Slovákov (Mladé Slovensko č. 3-4/1921)
- Národ a dejiny (1924)
- Národ a československá otázka (1925)
- K počiatkom maďarizácie. I. diel. Vývoj rečovej otázky v Uhorsku 1740-1790. (Sp. fil. fak. Bratislava 1927)
- Maďarizácia, Trianon, revízia a demokracia (Prúdy 1930)
- Maďarónstvo Bernolákovo (Bratislava 1930)
- Československé dejiny. Problémy a metódy (1930)
- K počiatkom maďarizácie. II. diel. Prvé zákony maďarizačné 1790-1792. (Bratislava 1931)
- O Starý Liptov (1934)
- Slovenské povstanie v roku 1848-1849, I/1-2—V/1-2 (1937, 1947, 1948, 1950, 1954, 1956, 1958, 1961, 1963, 1967, 1972)
- Pribinov nitriansky kostolík (1941)
- Doba štúrovská (1942)
- Slovenský prestolný prosbopis z roku 1842 (Tranoscius, Liptovský Mikuláš 1943)
- Viedenské memorandum slovenské z roku 1861 (1943)

- Ilegálna maďarizácia 1790-1840 (1947)
- Tatrín. Osudy a zápasy. (1950)
- Sedliacke povstanie na východnom Slovensku roku 1831. I/1-3. (1953)
- Slováci v dejinách (Slovenské pohľady č. 3/1968)
- Logika dejín (Kultúrny život č. 33/1968)

Vyznamenania

- 1968 - Národná cena SSR
- 1969 - Rad práce
- 1987 - Zlatá medaila SAV
- 1991 - Rád Tomáša Garrigua Masaryka 1. trieda (in memoriam)

ZDROJ: Kalendárium regionálnych osobností – Záhorská knižnica Senica; Kultúrno – historický kalendár Trnavského samosprávneho kraja, Trnava 2012; Slovenský biografický slovník V. zv.

Máj

HOLÚSEK Oto

115. výročie narodenia a 45. výročie úmrtia

Narodenie: 31. máj 1903 Holíč
Úmrtie: 3. december 1973

Kňaz, publikoval v cirkevných časopisoch. Po gymnáziu v Skalici študoval v kňazskom seminári v Ružomberku a v Spišskej Kapitule. Za kňaza bol vysvätený 27.04. 1940. Ako spirituál klerikov v Spišskom diecéznom seminári už ako doktor teológie (ThDr.) bol profesorom v Spišskej Kapitule. Po druhej svetovej vojne bol kaplánom v Holíči a od roku 1946 bol profesorom náboženstva v Komárne, neskôr do roku 1970 správcom farnosti v Brodskom.

Publikoval v rôznych cirkevných časopisoch a v rokoch 1940-1943 redigoval mesačník: „Kráľovna mája“. Celoživotne prispieval do Katolíckych novín. V roku 1947 bola v Komárne vytlačená jeho publikácia: „MSGR MACHÁČEK“.

Zanechal po sebe aj črty „Z DEJÍN HOLÍČA“.

ZDROJ: internet: www.ezahorie.sk

Jún

Dubecký Karol

100. výročie narodenia

Narodenie: 18. jún 1918 Holíč
Úmrtie: 5. máj 1965 Bratislava

Hudobný pedagóg. Otec František D., predavač, matka Anna, rod. Malíková. Roku 1938 ukončil učiteľský ústav v Modre, 1958 Vysokú školu pedagogickú v Bratislave. Učiteľ, naposledy na strednej škole v Bratislave, od 1951

pracovník Výskumného pedagogického ústavu. Autor učebníc hudobnej výchovy a niekoľkých popularizačných kníh, metodických príručiek a diafilmov i článkov z hudobnej výchovy a iných odborov (matematika, šach, fotografia) v pedagogických časopisoch. Prekladateľ kníh pre deti a mládež ruských a poľských autorov.

ZDROJ: Kalendárium regionálnych osobností – Záhorská knižnica Senica; Slovenský biografický slovník I. zv.

OLIVA Ján

100. výročie narodenia

Narodenie: 14. jún 1903 Holíč

Úmrtie: 12. jún 1982 Praha

Verejný činiteľ, hospodársky pracovník. Narodil sa v Holíči ako syn Jána Olivy a Márie, rodenej Pukančíkovej. Manželka Anna, rod. Vaňková. Navštevoval ľudovú školu v Holíči, študoval na gymnáziu a obchodnej škole v Skalici. Ako vzorný odchovanec seniora Petra Boora sa medzi prvými združencami prihlásil za odberateľa „NOVÉHO RODU“ – redigovaného E.B. Lukáčom a ako delegát holičského Spolku ev. mládeže zúčastnil sa prvého zjazdu Evanjelickej mládeže v Lipt. Sv. Mikuláši. Spolu s neskorším ev. biskupom Rudolfom Košťalom organizoval samostatný ev. slovenský cirkevný zbor v Prahe. Svoju bankársku prax začal ako učtárenský úradník v Banke československých légii vo filiálke Bratislava, kde pôsobil od roku 1925. Od roku 1927 bol v službách Národnej banky československej (NBČS), hlavný ústav v Prahe, kde prešiel viacerými pracovnými pozíciami. Po vzniku Slovenskej národnej banky (SNB) bol v apríli 1939 prijatý do novokonštituovanej centrálnej banky, kde pôsobil ako námestník prednostu ústrednej učtárne a viedol kontrolnú službu tejto banky. V roku 1945 bol menovaný členom Dočasnej správy SNB, od júla toho istého roku pôsobil aj ako člen Dočasnej správy obnovenj NBČS a od 1. januára 1946 ako námestník vrchného riaditeľa obchodnej správy NBČS v Prahe. V roku 1946 sa stal prvým námestníkom Ústrednej správy bánk v Prahe a v roku 1947 bol menovaný prvým podpredsedom Likvidačného fondu menového. Po vzniku Štátnej banky československej pracoval v Prahe najprv ako riaditeľ emisnej a pokladničnej správy, vedúci odboru 41 - odbor drahých kovov a napokon vo funkcii vedúceho odboru kontroly mzdových fondov. Rozhodnutím Krajského súdu v Prahe bol Ján Oliva dňa 1. júla 1955 odsúdený na šesť rokov odňatia slobody v súvislosti s uvoľňovaním viazaných vkladov po roku 1945. V roku 1969 bol zbavený obžaloby v celom rozsahu. Zomrel v Prahe, ale urna s jeho popolom bola uložená vo Švajčiarsku. Jeho rodisko sa môže pochváliť raritou nevšedného druhu. Podpis Jána Olivu ako viceguvernéra Národnej banky čsl, sa nachádza na 500-korunovej bankovke s dátumom 14. marca 1946, séria 4 00 14 91.

ZDROJ: Kalendárium regionálnych osobností – Záhorská knižnica Senica; Slovenský biografický slovník IV. zv.; internet: www.ezahorie.sk

Júl

INTIBUS Jozef

250. výročie narodenia

Narodenie: 6. júla 1768 Trenčín

Úmrtie: 6. januára 1840 Holíč

Grafik. Kresliar. Otec Jozef I., matka Anna rod. Samaková. Duchovný na rôznych miestach Záhoria, po 1818 v Holíči. Jediný výtvarník v skupine bernolákovcov. Amatérsky kreslil a maloval od bratislavských štúdií. Na podnet M. Rešetku, editora Gavlovičových veršov, vytvoril pre obe knihy Valaskej školy mravov stodoly jednotné frontispice: veľkú medirytinu – idylu dvoch pastierov na kraji hory.

August

Angelli Jozef

95. výročie úmrtia

Narodenie: 23. február 1852 Skalica

Úmrtie: 6. august 1923 Holíč

Slovenský šľachtiteľ, pestovateľ liečivých rastlín a ľudovýchovný pracovník. Vlastným menom Beránek. Bol členom Linného učenej spoločnosti v Štokholme. Za svoju šľachtiteľskú prácu bol odmenený na poľnohospodárskych výstavách v Budapešti, Prahe, Kodani a vo Viedni.

Záľubu v prírode zdedil po otcovi, ktorému od malička pomáhal v záhradke. Gymnázium vyštudoval v Skalici. Po gymnáziu sa rozhodol pre kňazské povolanie. V roku 1876 bol v Ostrihome vysvätený za kňaza. V novom povolaní sa mu prvou stanicou stala Lakšárska Nová Ves, neskôr kaplánoval v Holíči a krátky čas pôsobil v Kuklove. V roku 1884 nastúpil na faru v Čároch. Tu vydržal až do roku 1914 a dosiahol tu i svoje najväčšie úspechy v pestovateľskej práci. Hoci pôda v Čároch nie je najúrodnejšia, nedal sa odradiť, a tak sa mu podarilo vypestovať nové odrody plodín vynikajúcich vlastností. Zo zemiakov to bolo asi 200 druhov. Práve zemiaky, po ňom pomenované „agnellkami“, boli veľmi obľúbené a rozšírili sa takmer po celom Slovensku. Agnelli sa takisto venoval aj vinohradníctvu, ale predovšetkým pestovaniu liečivých rastlín. O ich kvalite svedčí aj to, že boli ocenené na výstavách v Budapešti, Prahe, Haagu, kde mu dali dokonca postaviť vlastný pavilón, pomenovaný po ňom, ďalej v Bruseli, Viedni, Kodani, Štokholme,... Bol uznávaný aj v odborných kruhoch, o čom svedčí najmä to, že ho Linného inštitút v Štokholme prijal za svojho čestného člena. Svoje liečivé rastliny posielal do celej Európy, ba dokonca až do USA. Na farskej záhrade zaviedol plantážové pestovanie rastlín. O najmodernejších prostriedkoch a nástrojoch sa dozvedal z časopisov, s ich pomocou aplikoval racionálne metódy pestovateľstva a šľachtiteľstva. Svoje výsledky potom publikoval v najväčších svetových pestovateľských časopisoch (Pharmaceutische Post, Wiener Landwirtschaftliche Zeitung, Journal Pharmaceutique du New York...) i doma (najmä Obzor). V parížskom časopise L'Encyclopédie Contemporaine z roku 1896 sa uvádza, že plodiny z obce Čáry možno pokladať za najpozoruhodnejšie a najvýznamnejšie na celom svete, lebo ročná úroda dosahuje vyše milión rastlín dopestovaných rukou dôstojného kňaza. Svetoznámy šľachtiteľ a výskumník Jozef Agnelli si natoľko obľúbil svoje pokusné polia v Čároch, že neprijal ani ponúkané lepšie a výnosnejšie fary. Na sklonku života sa uchýlil do Holíča, kde aj zomrel.

ZDROJ: [internet: sk.wikipedia](http://internet.sk.wikipedia); [internet: archiv.skalica.sk](http://internet.archiv.skalica.sk); [internet: www.ezahorie.sk](http://internet.www.ezahorie.sk)

September

GROEBLOVÁ Ľudmila

(pseud. Osenská)

Narodenie: 19. apríl 1884 Holíč
 Úmrtie: 14. september 1968 Praha

Spisovateľka. Otec Pavol G., učiteľ, matka Hermína, rod. Boorová. Manžel Václav Chalupský, mala syna a dcéru. Študovala na gymnáziu a na filozofickej fakulte v Prahe, potom na univerzite v Grenobli. R. 1922 – 38 žila v Bratislave, od 1938 v Prahe. Počas štúdia členka akademického spolku Detvan v Prahe. Príslušníčka širšieho okruhu tvorcov Slovenskej moderny. V jej tvorbe poézie a prózy prevažoval kultivovaný lyrizmus, mestská proveniencia a individualistický hrdina, tematicky sa zamerala na problematizáciu ľudských vzťahov, najmä v psychickom aspekte. Ovplynula ju severská próza, najmä K. Hamsun. jej novela On vznikla v súvisi s Kraskovou novelou Naši. Priekopníčka v skúmaní diela Timravy, esejisticky interpretovala jej tvorbu z hľadiska Slovenskej moderny. Publikovala v Dennici, Slovenských pohľadoch, Slovenskom denníku.

ZDROJ: Kalendárium regionálnych osobností – Záhorská knižnica Senica; Slovenský biografický slovník II. zv

Hatala Marián

60. výročie narodenia

Narodenie: 11. september 1958 Holíč

Slovenský básnik, prozaik a prekladateľ. Po skončení ZŠ absolvoval v rokoch 1974 - 1978 gymnázium v Bratislave. Po maturite v rokoch 1978 – 1982 študoval slovakistiku a germanistiku na FF UK v Bratislave. Potom prešiel viacerými zamestnaniami, pracoval na Okresnej správe spojov v Senici, ako knihovník v Sobotišti, učiteľ v Senici a šéfredaktor česko-slovenského týždenníka Mosty. Od roku 1995 pôsobil v Bratislave ako stredoškolský profesor na súkromnom gymnáziu MERCURY a súčasne bol spolujateľom vydavateľstva YAKRECO v Senici. V súčasnosti žije a tvorí v Bratislave. Svoje prvé básne Hatala zaslal do súťaže Literárna Senica v rokoch 1989 a 1990 a umiestnil sa na prvých miestach. V rokoch 1995 – 2001 sa stal aktívnym

členom poroty v Literárnej Senici, posudzoval kategóriu stredoškolákov v oblasti poézie. Verejne začal publikovať v časopisoch Romboid a Dotyky. Knižne debutoval básnickou zbierkou Moje udalosti, ktorá vyšla r. 1990 v Mníchove a predznamenal charakteristické znaky a východiská autorovej poetiky a noetiky. Nasledovala knižka Zátisie s nočnými výkrikmi (1992) prinášajúca všeobecno-reflexívnu, ľúbostnú a občiansky angažovanú lyriku, mnoho ráz ironického a sebaironického podfarbenia, takého typického pre celú autorovu tvorbu. Ďalšia zbierka básní má názov Všetky moje smútky a iné výtržnosti (1995). O štyri roky neskôr sa Hatala prihlásil knihou Básnická zbierka Marián Hatala s podtitulom 41 básní, nasledovali zbierky Listovanie tichom (2002) a Životopis každodennosti (2005). Výber z jeho básnickej tvorby Provazochodec (2004) vyšiel v pražskom vydavateľstve Akropolis v preklade Petra Skarlanta. Ďalší výber s názvom Zum Greifen weit (Na dosah d'aleko)

(2006) vydalo viedenské vydavateľstvo Lehner Verlag a prekladateľsky sa na ňom podieľal R. Kunze, E. Annussová a autor básní v originále. V tom istom roku vyšla Hatalovi aj jeho prvá knižka aforizmov Prečo trpaslíci tak rýchlo rastú. Už o rok na ňu nadviazal knižne vydanými aforizmami Ak chceš hrať v noci na klavíri.

Ťažiskom súčasnej tvorby Mariána Hatalu sú časopisecké a knižné preklady súčasnej nemeckej a rakúskej poézie i prózy. Do slovenčiny pretlmočil básne R.D. Brinkmanna, M. Chobota, E. Frieda, R. Kunzeho, G. M. Lepku, v jeho preklade vyšiel román Nové životy Ingo Schulzeho. Hatala je stálym prispievateľom prestížneho, v Olomouci vychádzajúceho časopisu LISTY, v r. 2003 sa stal členom najväčšej rakúskej spisovateľskej organizácie Grazer Autorenversammlung. Okrem toho je naďalej aktívny v slovenskom, českom i rakúskom literárnom živote. Zorganizoval niekoľko medzinárodných stretnutí básnikov Poézia na pomedzí v Senici, viacero literárno-hudobných večerov a diskusných fór v Bratislave, vlastnú tvorbu často prezentuje na podujatiach v nemeckom jazykovom priestore (Viedeň, Salzburg, Linz, Feldkirch, Berlín, Lipsko, dva razy na Knižnom veľtrhu vo Frankfurtu...).

ZDROJ: www.litcentrum.sk; www.zahorskakniznica.eu; Kalendárium regionálnych osobností – Záhorská knižnica Senica

Október

BOOR Ján Jaromír

105. výročie úmrtia

Narodenie: 21. september 1852 Bukovec
Úmrtie: 18. október 1913 Holíč

Náboženský spisovateľ. Otec Ján Juraj, matka Hermína, rod. Šuleková. Manželka Mária, rod. Štúrová, dcéra Samuela Štúra, syn Peter. Gymnaziálne štúdiá absolvoval v Kisújszállási, v Modre, od 1866 v Revúcej, maturoval v Bratislave. Teológiu študoval 1870 – 1910 vo Viedni a v Rostocku. Roku 1874 – 76 evanjelický farár v Holíči.

Ako Duchom Božím pomazaný básnik a mimoriadne nadaný rečník uznávaný aj samotným Dr. J. M. Hurbanom. Jeho básne sú zaregistrované v Ríznerovej Bibliografii do konca 19. storočia, ako boli uverejnené v Nedobrého „Dennici“, v Slovenských pohľadoch a Národných novinách, v Korouhvi na Sione, v Cirkevných listoch a v Stráži na Sione.

V rokoch jeho účinkovania sa v Holíči počet evanjelikov a.v. zdvojnásobil, pretože parochia sa rozprestierala od Viedne po Brno a Uherské Hradište. Na evanjelickej fare v Holíči má pamätnú dosku s výstižným označením, že to bol

„SIONSKÝ PEVEC a ZLATOÚSTY ORATOR“.

ZDROJ: Slovenský biografický slovník I. zv; Kalendárium regionálnych osobností – Záhorská knižnica Senica

November

STELTZER Karol Pavel

205. výročie narodenia

Narodenie: 1. november 1813 Trenčín
Úmrtie: 23. marec 1876 Holíč

Kňaz, horlivý uhorský vlastenec. Bol evanjelickým a.v. farárom v Holíči v rokoch 1840-1876. Bol o 2 roky starší od Ľudovíta Štúra, s ktorým dva roky spolu študovali v Raabe u Leopolda Petza. Ako horlivý uhorský vlastenec si veľmi zakladal na svojom šľachticko-zemanskom pôvode. Za jeho účinkovania sa postavila v Holíči v roku 1846 pochodová fara v prízemí ktorej bola evanjelická cirkevná škola spolu s kantorsko-učiteľským bytom.

Tlačou vydal v Skalici u Škarnicla konfirmačnú príručku: „Učení kresťansko-evangelické“ (1846) a „Všeobecný zeměpis pro školy slovenské“ (1867) v tradičnej kralickej bibličtine. Štúrovu literárnu slovenčinu kategoricky odmietal, Matriky písal po latinsky, protokol prijatej a odoslanej pošty po nemecky a úradné obežníky opisoval do intimátnej knihy v takej reči, v akej mu prišlo z úradu oznámenie alebo nariadenie.

Narodil sa v Trenčíne, zomrel a pochovaný je v Holíči, kde dodnes je zachovaný jeho hrob a pomník spolu s J. A. Langhofferom, č. hrobu 1607.

ZDROJ: Kalendárium regionálnych osobností – Záhorská knižnica Senica; internet: www.ezahorie.sk